

# Liten skärgårdsinventering med post och pik över isar som ännu bär — om det vill sig

Går inte Blanköströmmen, skrek Tage Håkansson från besöksgruppens inbördes, när enstörken lekte finsk basket med strömmingsgävarna. Nej, nej, nog ska vi komma ihåg den och några till, för säkerhets skull.

Björkarna i violett, knoppan- de hassel och ett evinnerligt skvalande från frostnupna slän- ter ger den landfasta bilden av våren på frammarsch. Ett par tidiga starar i matfjärilärenden alldeles inpå Breviksnäs erin- rar försvunnen om ett ännu svårfor- cerat snötäck. Blåste inte den förbåldade nordvästan så fränt ville man tro att det vå- ras på fullt allvar.

— Alle man ombord, manade Torsten Hallgren och slängde in den sista av postturens många provningar i vår för dgen upp- länade lilla "Fia", som knixade graciöst med sin korta bak när vi hasade utför strandkanten där Stieg Trenter hade sitt hu- vudkvarter med "Aldrig Näc- ken". Vi blåser på för fullt — har ni åkt bil med en postkarl som annars kör båt, cyklar el- ler sparkar sig fram? — Jaså in- te, ja, undan går det.

## ● På Blanködjupet

slår Hallgren stopp för prov med ispiken. Det fortsätter han med mot Björkskär, och "Fia" får ensam bida när jag pulsar i snö- sörja över skoskaften för att lämna färsk nyheter till Efraim Nyholm i Halsundet. Gädssax- arna guppar inbjudande i sina hål och gör sitt till försörjning- en medan Efraim fyller ström- mingsskötarna utanför Halsö- hälet, där båtarna går nästan fritt. Mot Björkskär tecknar sig Hall- gren som en överdimensionerad ruskprick rätt långt från ström-

ingsforornas slädspår, så is- ken har tydligen bitit i dåli- skorpor. Jag följer honom kteliga på ettans växel och äste gira så brett och ofta att gurd Johansson i kyrkbyn drig skulle motstått frestelsen t lukt på körkortet och tand- rämskvaliten om han varit här.

## Flykten från skärgården

är en god illustration i Björk- skär, där syskonen Magnhild och Erik Björklund nu sitter samman på skäret i sin stuga. Jag tittar in till dem under emfärden på kvällskröken och ör Magnhild berätta hur det ar i hennes barndom, då skäret

hade sjutton bebodda stugor. Borta är systern Adèle, som just ingen talar om annat än som Adèle på Björkskär. Jag besök- te den hedersgumman inför hennes 75-årsdag för tre år se- dan och fick belägg för att ryk- tet måste ha berättat riktigt om karlabedriterna hon utfört. Hon följde Fred Eriksson över pölen när han var hemma och smetade av sig Amerikafeber, men sedan pastor Jacobsson i Brooklyn läst över de tu hade Björkskärsparat efter fem år fått nog av lyckolandet i väster. Som 23-årig fru var hon styr- man och kock på Freds skuta, där hon for i riggen så galant

som en pojkvasker. Gamla skär- karlar talar med respekt om Adèles vinterfiske i alla slags busväder och själv gjorde hon en bra historia av händelsen när en ilsken tjur fick lära sig veta hut under färjning och sedan den manliga expertisen backat ur äventyret. Vad allt finns inte att berätta om Adèle på Björkskär! Nu hinner jag bara ytterligare nämna att den inte så oävna tallskog som pryder en god del av skäret kom till se- dan stormen skakat ned all frukt i hennes oskyddade träd- gård. Då planterade Adèle all- deles solokvist 9.000 tallplantor.

Att detta manhaftiga fruntim- mer också var kvinna bevisade hon genom att föda 18 barn. Tänk på vad slikt innebar under årstider med storm och osäkra isar — undra på att Adèle skrev brev till sin Fred när den första ungen skulle födas. Hon var osäker om inte händelsen skul- le bli henne allt för svår!

## ● Hallgren vid ratten

betyder att färdvägen är säk- rare mot Bokö, som inte skäms för sig i vinterkostym. Vid närmsta bryggan väntar skol- fröken Nina Telander med fem av sina tretton barn utanför "posthuset" av masonit, och snart är kommersen med för- sändelser till och från i full gång. Jag får en pratstund med "säningsmannen" för den bok- liga lärdomen — flickan från det urskånska Kivik. Trots en tämligen färsk examen har hon tjänstgjort vid Gåsö skola i Ly- sekils skärgård tills lärdomsan- stalten föll för den nya tidens rationaliseringsvindar. Då reste hon åter till ostkusten, där triv- seln med Boköfolket är så god att den lär räcka för ett lång- kontrakt.

## ● Det vackra Bokö

hade sin finaste skärgårdsro- mantik för åtskilligt länge se- dan, då numera hemseglade hedersskepparen Algot Björk- lund var ung. "Dä va helg", var som regel Algots betyg för en värmande hutting, men det var helg också när han berättade om forna tiders Bokö med sku- tornas mångfald och seglatserna med ved mellan Småland och huvudstaden. Det blev helg i stugorna när någon av skutor- na kastade landtross i förbi- farten, och det blev nyheter från stora världen. Ville det sig väl ordnade man en bal i någon tom stuga, och så blev det fest tills morgonvindarna drog efter segel. När hösten kom lades skutorna upp för vintern — skötarna kom fram i stugvärmen för en sista översyn i väntan på strömmingen.

## ● Så går färden vidare

med postärenden till Stora Älö. Ispiken rekommenderar en långpromenad sedan lilla "Fia" lyckats åstadkomma så man- haftiga knak i snösörjan, att Hallgren oroades för botten- satsen i postväskan. Hoho, tyck- te Oskar Rolf när vi kom klaf- sandes i snösörjan, oho — va har ni för skonummer? På isen stod Oskars häst med förvånad uppsyn, men just så står det till bland skärkarlar och skärgårds- hästar. Så länge näsan tar luft över iskanten anser man att isen bär, och sen är det en an- nan historia att vi landkrabbor ibland tycker alldeles motsat- sen.

Bara provade stråk återstår för hemfärdens postala visiter. Mot skymningen kuskar vi all- deles torra från knäna och upp- åt förbi Tegrunadsskären och de inbjudande ljusen från Axel Ohlssons boningar för att ofres- tade av Axels kända gästfrihet och den falska Rans finter ta kurs på Breviksnäs.

— Styrkan fulltaglig, samtliga välbehållna, sa Hallgren, och så fundersamt mot kvällshimlen efter morgondagsväder.

Mr Bob